C/2026/3213

16.6.2026

Uverejnenie žiadosti o zápis do registra podľa článku 15 ods. 4 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1143

(C/2026/3213)

Po tomto uverejnení môžu orgány členského štátu alebo tretej krajiny alebo fyzická či právnická osoba, ktorá má oprávnený záujem a je usadená alebo má bydlisko v tretej krajine, do troch mesiacov odo dňa tohto uverejnenia podľa článku 17 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1143 ([1])podať námietku Komisii.

JEDNOTNÝ DOKUMENT

Označenia pôvodu a zemepisné označenia poľnohospodárskych výrobkov

„Cigeľská prírodná minerálna voda / Minerálna voda Cigeľka / Cigeľka“

EÚ č.: PDO-SK-03398 – 10.1.2025

1. **Názov**

„Cigeľská prírodná minerálna voda / Minerálna voda Cigeľka / Cigeľka“

2. **Druh zemepisného označenia**

CHOP ☒ CHZO ☐

3. **Krajina, v ktorej sa zemepisná oblasť nachádza**

Slovensko

4. **Opis poľnohospodárskeho výrobku alebo potraviny**

4.1. *Klasifikácia poľnohospodárskeho výrobku v súlade s položkou a kódom kombinovanej nomenklatúry, ako sa uvádza v článku 6 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2024/1143*

— 22 – NEALKOHOLICKÉ A ALKOHOLICKÉ NÁPOJE A OCOT

2201 – Vody, vrátane prírodných alebo umelých minerálnych vôd a sýtených vôd, neobsahujúce pridaný cukor alebo ostatné sladidlá ani ochucujúce látky; ľad a sneh

2201 10 – Minerálne vody a sýtené vody

4.2. *Opis poľnohospodárskeho výrobku, na ktorý sa vzťahuje registrovaný názov*

„Cigeľská prírodná minerálna voda / Minerálna voda Cigeľka / Cigeľka“ je prírodná minerálna voda s vysokou celkovou mineralizáciou. Obsahuje vysoké množstvo sodíka, vápnika, horčíka, hydrogénuhličitanov a zvýšený obsah chlóru, jódu a brómu. Minerálna voda je prirodzene sýtená oxidom uhličitým, čo jej dodáva jemnú perlivú chuť a vďaka vysokému obsahu sodíka a chlóru má slanú chuť.

Celkovú mineralizáciu tvoria:

Oxid uhličitý: 1,4 – 2,5 g/l

Zostatok pevných zložiek po odparení: 20 900 – 29 900 mg/l

Vápnik: 20 – 400 mg/l

Horčík: 50 – 300 mg/l

([1]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1143 z 11. apríla 2024 o zemepisných označeniach vína, liehovín a poľnohospodárskych výrobkov, ako aj o zaručených tradičných špecialitách a nepovinných výrazoch kvality pre poľnohospodárske výrobky, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1308/2013, (EÚ) 2019/787 a (EÚ) 2019/1753 a zrušuje nariadenie (EÚ) č. 1151/2012 (Ú. v. EÚ L 2024/1143, 23.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1143/oj).

Sodík: 5 000 – 10 000 mg/l

Draslík: 110 – 250 mg/l

Bikarbonáty: 15 000 – 22 000 mg/l

Chlór: 2 500 – 4 500 mg

Uvedené hodnoty sú premenné (±15 %) v závislosti od pôdnych a klimatických podmienok.

4.3. *Výnimky týkajúce sa získavania krmív (len pre výrobky živočíšneho pôvodu označené chráneným označením pôvodu) a obmedzenia týkajúce sa získavania surovín (len pre spracované výrobky označené chráneným zemepisným označením)*

Pramene minerálnej vody vyvierajú v danej zemepisnej oblasti.

4.4. *Špecifické kroky výroby, ktoré sa musia uskutočniť vo vymedzenej zemepisnej oblasti*

„Cigeľská prírodná minerálna voda / Minerálna voda Cigeľka / Cigeľka“ je do výrobnej prevádzky privádzaná kontinuálne pomocou čerpacej techniky cez rozvodné potrubia. Produkt prírodnej minerálnej vody sa neupravuje a plní sa do fliaš.

4.5. *Špecifické pravidlá balenia, krájania, strúhania atď. poľnohospodárskeho výrobku, na ktorý sa vzťahuje registrovaný názov*

„Cigeľská prírodná minerálna voda“/„Minerálna voda Cigeľka“/„Cigeľka“ sa plní do hygienicky bezchybného spotrebiteľského balenia technologickým postupom, ktorý vylučuje akúkoľvek kontamináciu cudzorodými prvkami alebo látkami, nakoľko ide o uzavretý okruh medzi odberným miestom vody a jej plnením do spotrebiteľského balenia.

4.6. *Špecifické pravidlá označovania výrobku, na ktorý sa názov zapísaný v registri vzťahuje*

—

5. Stručné vymedzenie zemepisnej oblasti

Vymedzenú zemepisnú oblasť na severe tvorí štátna hranica s Poľskou republikou na úseku približne 250 metrov východne od kóty Lacková (997) až po kótu Hrb (764) v smere západ-východ. Ďalej hranica pokračuje juhozápadným smerom po rozvodnici povodí riek Cigeľka (bývalý Oľchovec) a Sveržovka na kótu Busov (1002), kde sa zatáča na západ a pokračuje hrebeňom masívu Busov. Ďalej prechádza naprieč údolím potoka Cigeľka (bývalý Oľchovec) a smeruje na severozápad hrebeňom cez kóty Sivá skala (838) a Priehyba (796) až ku štátnej hranici, čím sa ochranné pásmo uzatvára.

Administratívne leží v severovýchodnej časti Slovenska v Prešovskom kraji, v okrese Bardejov.

6. Súvislosť so zemepisnou oblasťou

Príčinná súvislosť vychádza z pôdnych a klimatických podmienok vymedzenej zemepisnej oblasti.

Špecifickosť zemepisnej oblasti

Vymedzená zemepisná oblasť patrí k flyšovému pásmu Karpát, ktoré je charakteristické vrstvami ílovcov, pieskovcov a slieňov. Tieto horniny pri kontakte s podzemnou vodou umožňujú uvoľňovanie minerálov, najmä sodíka, vápnika a hydrogénuhličitanov, čo vedie k vysokému obsahu minerálnych látok vo vode.

Vulkanická činnosť zanechala v danej oblasti podzemné zásoby oxidu uhličitého. Minerálna voda je preto prírodne sýtená oxidom uhličitým, čo jej dodáva jemné perlenie a špecifickú chuť. Prírodné sýtenie oxidom uhličitým v minerálnej vode nie je len otázkou chuti, ale zvyšuje aj rozpustnosť minerálov vo vode, vďaka čomu sa voda stáva slabo kyslou, a to zvyšuje jej schopnosť rozpúšťať minerály z hornín počas jej cesty podzemím, takže je bohatšia na minerálne látky.

Región má mierne kontinentálne podnebie s chladnými zimami a teplými letami, čo ovplyvňuje hĺbku a teplotu prameňov. Dostatočné zrážky zabezpečujú stály prísun vody do podzemných rezervoárov. Tieto podmienky umožňujú stálu obnovu zásob podzemných vôd, čo zabezpečuje ich stabilnú kvalitu a mineralizáciu.

Vymedzené územie má špecifické podmienky flyšového podložia a je geologicky bohatšie na zlomy, ktoré umožňujú únik oxidu uhličitého, a tak tvorí malú, ale hydrogeologicky aktívnu oblasť s prirodzeným vznikom sýtených minerálnych vôd. Okolité oblasti sú tiež flyšové, ale nemajú tak výrazné hydrogeologické podmienky (puklinovú priepustnosť) pre tvorbu vysoko mineralizovaných a sýtených prameňov.

Vo vymedzenej zemepisnej oblasti bolo vytýčené ochranné pásmo, ktorého účelom je chrániť túto žriedlovú oblasť pred akýmkoľvek poškodením, resp. nežiaducou hospodárskou činnosťou, ktorá by mohla narušiť doterajší stav, výdatnosť a chemické zloženie.

Špecifickosť výrobku

Charakteristické znaky minerálnej vody „Cigeľská prírodná minerálna voda / Minerálna voda Cigeľka / Cigeľka“ sú dané miestnymi geologickými a hydrogeologickými pomermi ovplyvňujúcimi jej vlastnosti. Vyznačuje sa vysokým obsahom sodíka, vápnika, horčíka a hydrogénuhličitanov. Vysoký obsah sodíka a chlóru jej dodáva špecifickú, ostrejšiu, sýtejšiu a jemne slanú chuť.

Minerálna voda je prírodne sýtená oxidom uhličitým, ktorý sa do vody dostáva vďaka geologickým procesom prebiehajúcim v podloží. Táto prirodzená karbonizácia dáva vode perlivý charakter.

Príčinná súvislosť

„Cigeľská prírodná minerálna voda / Minerálna voda Cigeľka / Cigeľka“ pramení v Karpatskom oblúku, ktorý obsahuje vrstvy ílovitých, pieskovcových a vápenatých hornín. Tieto horniny fungujú ako prirodzené filtre a zároveň obohacujú vodu o množstvo minerálov. Oxid uhličitý v tejto oblasti hrá kľúčovú úlohu v procese obohacovania vody minerálmi a jej výslednou vysokou mineralizáciou. Kontinentálne podnebie s chladnými zimami a miernymi letami podporuje stabilitu prameňov a prispieva k dlhodobému zachovaniu chemických vlastností vody.

Vymedzená zemepisná oblasť je bohatá na minerálne pramene a žriedla, ktoré ale boli dlho akoby utajované a nedostali sa do zoznamu registrácie, ktorý zostavovali Matej Bel a Ján Adam Rayman v 18. storočí. Oficiálnym objaviteľom prameňa sa stal Ľudovít Tognio, ktorý v prvej polovici 19. storočia vyslal prvý pozitívny signál o týchto vodách do celej Európy a označil túto vodu za jedinečnú, zásadito slanú s vysokou mineralizáciou a s vysokým obsahom jódu, brómu a alkalických látok.

Ako zaujímavosť možno spomenúť prameň nazývaný Píšťalkový. Tento bol začiatkom 20. storočia vybavený píšťalkou, ktorá začala pri zvýšenom výstupe plynov z prameňa pískať, a tým upozorňovala obyvateľov na kvalitu vody so zvýšeným obsahom kysličníka uhličitého.

Obec Cigeľka bola kúpeľným strediskom a pri kúpeľnej liečbe sa využívali aj pitné kúry. Plnenie minerálnej vody „Cigeľská prírodná minerálna voda / Minerálna voda Cigeľka / Cigeľka“ do fliaš sa začalo v 20. storočí, keď bola v danej oblasti vybudovaná plniareň. Presný dátum začiatku plnenia nie je vždy jasne uvedený, ale predpokladá sa, že k prvým komerčným aktivitám došlo v štyridsiatych až päťdesiatych rokoch, kedy bola minerálna voda čoraz viac žiadaná na slovenskom aj zahraničnom trhu. Tento proces umožnil širšiu distribúciu minerálnej vody aj mimo regiónu a postupne prispel k jej reputácii a dostupnosti nielen pre kúpeľných hostí, ale aj pre bežných spotrebiteľov.

Minerálna voda bola predmetom ochrany aj na základe bilaterálnych dohôd: zmluvou medzi Československou socialistickou republikou a Švajčiarskou konfederáciou o ochrane údajov o pôvode, označení pôvodu a iných zemepisných označení z 19. januára 1976, zmluvou medzi Československou socialistickou republikou a Rakúskou republikou o ochrane údajov o pôvode, označení pôvodu a iných označení poľnohospodárskych a priemyselných

výrobkov odkazujúcich na pôvod z 20. januára 1981 a dohodou medzi vládou Československej socialistickej republiky a vládou Portugalskej republiky o ochrane údajov o pôvode, označení pôvodu a iných zemepisných a obdobných označení z 18. mája 1987.

Názov „Cigeľská prírodná minerálna voda“ bol chránený ako označenie pôvodu na národnej úrovni podľa zákona č. 159/1973 Zb. o ochrane označení pôvodu výrobkov od 22. 12. 1979.

„Cigeľská prírodná minerálna voda / Minerálna voda Cigeľka /Cigeľka“ sa plnila do fliaš už v štyridsiatych rokoch minulého storočia. Plnenie minerálnej vody do fliaš pokračuje aj naďalej.

Vďaka vysokej mineralizácii je dostupná aj v lekárňach a obchodoch zameraných na zdravé potraviny.

Odkaz na uverejnenie špecifikácie

https://www.indprop.gov.sk/swift_data/source/pdf/specifikacie_op_oz/Cigelska_prirodna_mineralna_voda_Mineralna_voda_Cigelka.pdf